ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה ר' אליעזר אומר יקריב שאם אינו בא על חטא זה הרי הוא בא על חטא אחר משנשחט נודע לו הדם ישפך והבשר ישרף נזרק הדם הבשר יאכל [א] ורבי יוסי אומר אפי' הדם בכוס יזרק והבשר יאכל ואמר רבא רבי יוסי בשיטת ר"ש אמר דאמר [ב]כל העומד לזרוק כזרוק דמי מידי הוא טעמא אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי בר חנינא היינו טעמא דר' יוסי דקסבר כלי שרת מקדשין את הפסולין לכתחילה ליקרב אמר ליה רב אשי לרב כהנא [כ] [ג]מדאמר רבי שמעון כל העומד לזרוק כזרוק דמי כל העומד לשרוף [ג] נמי כשרוף דמי נותר ופרה אמאי מטמאין טומאת אוכלין עפרא בעלמא נינהו א"ל [ה]חיבת הקודש מכשרתן אמר ליה רבינא לרב אשי נהי דמהניא להו חיבת הקודש [י] לאיפסולי דגופיה ליקרויי טמא נמי למימני ביה ראשון ושני [ה] תפשוט [ו]דבעי ריש לקיש צריד של מנחות [ז]מונין בו ראשון ושני או אין מונין בו ראשון ושני כי [ו] מיבעיא ליה לריש לקיש דאורייתא כי קאמרינן דרבנן: **מתני'** [ח]האומר [ט]הרי עלי במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא במחבת מה שהביא הביא וידי חובתו לא יצא זו להביא במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא במחבת הרי זו פסולה [י]האומר הרי עלי שני עשרונות להביא בכלי אחד והביא בשני כלים בשני כלים והביא בכלי אחד מה שהביא הביא וידי חובתו לא יצא [כ]אלו [ז] בכלי אחד והביא בשני כלים בשני כלים והביא בכלי אחד הרי אלו פסולין הרי עלי שני [ח] עשרונות להביא בכלי אחד והביא בשני כלים אמרו לו בכלי אחד נדרת הקריבן בשני כלים פסולין בכלי אחד כשרין [ל]הרי עלי שני [ט] עשרונות להביא בשני כלים והביא בכלי אחד אמרו לו בשני כלים נדרת הקריבן בשני כלים כשרין נתנו לכלי אחד כשתי מנחות שנתערבו: **גמ'** וצריכא דאי אשמעינן הך קמייתא משום דאמר במחבת וקא מייתי במרחשת אבל הכא דאידי ואידי במחבת ואידי ואידי במרחשת אימא ידי נדרו נמי יצא ואי אשמעינן הך משום דקא פליג להו אבל התם דלא פליג [י] ביה אימא לא צריכא ת"ר מה שהביא הביא וידי נדרו לא יצא ר"ש אומר אף ידי נדרו נמי יצא: זו להביא במחבת: והא תניא לא קידשום כלי שרת אמר אביי לא קידשום ליקרב אבל קידשום ליפסל ואמר אביי לא שנו

אלא

כי קאמרינן דרבנן. תימה בפרק אור לי"ד (פסחים כ.) דקאמר האי בשר דאיתכשר במאי כו' אלא בחיבת הקודש תפשוט דבעי ר"ש [בן לקיש] אמאי לא משני כי הכא דר"ש בן לקיש מיבעי לי' דאורייתא' כי קאמר הכא דרבנן וי"ל דרוצה לתרץ שם אפי' לרב יוסף דאמר בפ"ב דחולין (דף לו:) לר"ש בן לקיש נמי עשאוהו כהכשר מים דרבנן משמע דקסבר דמיבעי' ליה דרבנן ולדידיה ה"נ דתיפשוט מהכא כי היכי דפשיט לי' התם: **בשתי** מנחות שנתערבו. ואמרינן בהקומץ רבה (לעיל כג.) אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה כשרות ואם לאו פסולות והא דקתני נמי לעיל אלו להביא בשני כלים והביא בכלי אחד פסולה כגון דלא יכול לקמוץ מכל אחת בפני עצמה כך [כו] פי' בקו' ועוד י"ל דהכא מיירי כגון שאמרו לו בשתי כלים נדרת והקריבן בשתי כלים וחזר ונתנן בכלי אחד וקמ"ל דאף ע"פ שמתחילה הביא בכלי אחד מ"מ הויא לה השתא כשתי מנחות שנתערבו: [ג] **הא** מני בית שמאי היא דאמרי תפוס לשון ראשון דתנן בו'. בפ' שני דנזיר (דף ט.) מפרש טעמיה דב"ש דסבר לה כר"מ דאמר אין אדם מוציא דבריו לבטלה וכיון דאמר הריני נזיר הוה נזיר כי קאמר מן הגרוגרות לאיתשולי קאתי [ד] ב"ש לטעמייהו דאמרי אין שאלה בהקדש וכיון דאין שאלה בהקדש אין שאלה בנזירות פי' כיון דאין אדם מוצי' דבריו לבטלה לא תימא מעיקרא כי אמר הריני נזיר היה בדעתו [ה] לגמור מן הגרוגרות ומן הדבלה אלא אמר דנמלך הוא והיינו לאיתשולי שרוצה לחזור בו וכיון דסברי אין שאלה [ו] כדתנן (שם ל:) בית שמאי אומרים הקדש טעות הקדש הכי נמי לא מצי מהדר אף בתוך כדי דיבור אע"ג דבעלמא כדיבור דמי ובית הלל אומרים אינו נזיר דסברי לה כר"ש דתנן ר' שמעון פוטר שלא התנדב כדרך המתנדבין פי' בקונט' גבי הרי עלי מנחה מן השעורים דקאמר תנא קמא יביא מן החיטין דתפוס לשון ראשון ור"ש פוטר דאין זה כדרך המתנדבין דאין מנחה באה שעורין אלא מנחת העומר ומנחת קנאות והכי נמי בנזירות לא הוי נזיר דמעיקרא היה בדעתו [ס] לגמור מן הגרוגרות ואין זה כדרך הנודרים ואם תאמר ולימא טעמא דבית הלל משום דיש שאלה להקדש ובית הלל לטעמייהו דאמרי הקדש טעות לא הוי הקדש

ירעה עד שיסתאב. בכריתות (דף כג:) [יא] בגמ' מפרש טעמא דרבנן מתוך שלבו נוקפו [יב] גמר ומקדיש לה: **רבי אליעזר אומר יקריב.** ואזיל לטעמיה דאמר בכריתות (דף כה.) מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום: [יג] **ישפוך.** לארץ והבשר ישרף דחולין שנשחטו בעזרה היא: **נזרק הדם.** ואחר כך נודע לו הבשר יאכל לכהנים שעל הספק באה מתחילתה ובשעת כפרתה דהיינו זריקה אכתי ספק היה וכיפרה ספיקה והלכה לה [יד] הכי מפרש בכריתות[ס]: **כזרוק דמי.** וקשיא לרב אשי ורב נחמן דהא הכא אף על גב דלא זריק שרי ליה למורקיה ולמיכליה דאוכלא [טו] היתירא חשיב ליה משנראה לזריקה אלמא לענין [טז] [ו]שינוי אוכלא אמרינן אי בעי זריק: [יז] **מידי הוא טעמא.** כלומר וכי טעמא דרבי יוסי משום דכזרוק דמי: **כלי שרת.** כגון האי כוס שנתקבל בו הדם מקדשין את הפסולין שאינן פסולין לגמרי אלא כה"ג ליקרב: [ז]**כל העומד ליזרק וכו'.** לאפי דס"ד מעיקרא [יח] רבי יוסי בשיטת רבי שמעון אמרה נקיט לה: **צריד של מנחות.** [יט] כדאמרינן לענין שופר (ר"ה דף כז:) צריד או עבה. קמח מן הסולת שלא נגע בשמן ולא הוכשר ונגע בו שרץ מונין בו ראשון ושני וכו'. צריד לשון יובש [כ]: **כי קמבעי' ליה דאורייתא.** אי מונין בו ראשון ושני דאוריי' שישרפו את השני או לא והכי קמיבעיא ליה דקיימא לן (זבחים דף לד.) והבשר[ס] לרבות עצים ולבונה דלאו בני טומאה נינהו אלא משום חיבת הקדש אלמא חיבת הקדש דאורייתא: **מונין ראשון ושני.** לשרוף גם את השני או אין מונין בו מדאורייתא: **כי קאמרי'.** לעיל דמטמא טומאת אוכלין דמשמע אפילו למנות ראשון ושני מדרבנן דתולין את השני אם קדש הוא דאין שורפין קדשים על טומאה דרבנן: **מתני' מה שהביא**[כא]. לאימר לא לשם נדרו הביאה אלא נדבה אחרת היא: **זו להביא במחבת.** שהיה עשרון סלת מונח לפניו ואמר זו להביא במחבת כו' הרי זו פסולה דקבעה כלי שהזכיר בה ואין יכול לשנותה לכלי אחר: **אלו** [כב] **להביאם בכלי אחד**[כג] **והביא בשני כלים.** והפריש שני קמצים והוא לא נדר אלא קומץ אחד ועוד שמנחה חסירה היא בכל כלי וכלי. והיכא דנדר בשני כלים והביא בכלי אחד הויא מנחה יתירה ומיעט בקמצים שהוא נדר לשם שתי קמיצות ולא קמץ אלא אחד: **אמרו לו בכלי אחד נדרת.** ולא תם לדבריהם והקריבן בשני כלים פסולים אע"ג דלא אמר אלו להביא בכלי אחד דהשתא ליכא למימר לשם נדבה אחרת מייתי לה דכיון דאמרו ליה בכלי אחד נדרת הוה ליה למימר להו אלא לשם נדר אחרינא מייתינא לה: **כשתי מנחות שנתערבו.** [כד] כדאמרינן בהקומץ [רבה] (לעיל דף כג.) אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה כשרות ואם לאו פסולות. והא דקתני נמי לעיל אלו להביא בשני כלים והביא בכלי אחד פסול כגון שאין יכול לקמוץ מכל אחת בפני עצמה: **גמ' וצריכא דאי אשמעינן קמייתא.** הרי עלי במחבת והביא במרחשת דלא יצא ידי נדרו: **אבל**[כה]. בשני כלים והביא בכלי אחד דכאותו כלי שנדר הביא אם מחבת מחבת ואם מרחשת [ט]מרחשת אימא ידי נדרו נמי יצא: **אידי ואידי.** כלי שנדר ושהביא [כו]: **משום דקא פליג לה.** שחולק מנחה גדולה לשתי מנחות קטנות שנדר בכלי אחד והביא בשני כלים: **ר"ש.** אכולה מתניתין פליג דקסבר קביעותא דמנא לאו כלי' הוא: **והא תניא לא קידשום.** אותן כלי שרת שהביאן בו וכיון דלא קידשום אמאי פסולות הא מצי לאהדורינהו ולאיתויי באותן כלים שנדר: **לא שנו.** דזו להביא במחבת והביא במרחשת פסולה:

אלא

עין משפט
נר מצוה

יג א מיי' פ"ד מהלכות פסוה"מ הלכה יט:

יד ב מיי' פי"א מהלכות שאר אבות הטומאות הל' ג ופי"ב הלכה יד ועיין בכ"מ:

טו ג ד מיי' פי"ז מהל' מעשה קרבנות הל' ב:

טז ה מיי' שם הלכה ג:

יז ו מיי' שם הלכה ד:

◆

מוסף רש"י

הדם ישפך. לאמה והבשר ישרף. דהא"ג דחולין שנשחטו בעזרה כקבורה בעלמא, הא כשריפה דהוי מנה פסול נזרק הדם. קודם שנודע לו הבשר יאכל. שכבר נגמר כל הכפרה והו"ל אשם תלוי כשר שבא על הספק בא מתחלה וכפר הספק והלך לו הדם, שכל העומד ליזרק כזרוק דמי והו"ל כנודע לו לאחר זריקת דם (כריתות כג.). כלי שרת. כגון הכא דנתקבל הדם בכלי שרת (שם כד:). צריד של מנחות. קורטי קמח הנכור במנחה ולאין שמן נכנס לתוכו. צריד לשון יבש ודוגמתו בראש השנה (דף כז:) היה קולו דק או עב או צרוד (חולין לו.).

◆

שיטה מקובצת

א] יאכל רבי: ב] חיבת מדאמר נמחק לר' שמעון מדכל: ג] לשרוף כשרוף דמי: ד] לספולה: ה] ושני נמי מי מהניא ליה: ו] כי קא מבעיא: ז] אלו להביא: ח] שני עשרונין: ט] שני עשרונין: י] פליג לה: יא] בכריתות מפרש: יב] נוקפו על חטא: יג] ישפך: יד] לה והכי: טו] דהתירא: טז] לענין שיורא: יז] דמי הוא: יח] מעיקרא דרבי: יט] צריד של מנחות קצת מן הסולת לא נגע בשמן: כ] יובש כדאמרי' לענין שופר היה קולו צרוד ואותו צרוד היינו יבש שאין הקול נשמע ובלעו ראקו: כא] מה שהביא הביא: כב] אלו להביא: כג] אחד שהיו מונחים לפניו הס"ד ומה"ד הרי אלו פסולין דהיכא דנדר בכלי אחד [והביא]: כד] שנתערבו דאמרינן: כה] אבל הכא: כו] ושהביא בו: כז] פי' בקונטרס גליון פ"ה דחוק ור"י פירש דלעיל שנדר בשני כלים שנתחייב בשני לוגין וכשהביא בכלי אחד בוללן מלוג כר' אליעזר דאמר אפילו מנחה של ששים עשרון אין לה אלא לוג ופסולה דעשה מבלולה חריבה והכא איירי שבללן בשני כלים ואח"כ נתנן בכלי אחד לקמוץ ולכך הם כשתי מנחות שנתערבו ע"כ:

מסורת הש"ס

א) [לעיל עג: פסחים יג: כריתות כג: תמורה כג:], ב) ב"ק עו., ג) פסחים כ. חולין לו., ד) [לעיל ג.], ה) [דף כד:], ו) ל"ל שורי. ג"ק, ז) ל"ל מדאמר ר"ש כל העומד כו'. ג"ק, ח) [ויקרא ז], ט) מרחשת אידי ואידי כלי שנדר ושהביא אימא ידי נדרו נמי יצא והס"ד כל"ל. ג"ק, י) [ל"ל כלום], כ) עיין לדף קג ע"א, ל) ל"ל וכ"ם. ג"ק, מ) למור. יעב"ץ, נ) ל"ל להקדש מתמן כו'. ג"ק, ס) למור. יעב"ץ.

◆

גליון הש"ס

גמרא חיבת הקודש מכשרתן. עיין יומא דף מח ע"א תוספות ד"ה במנחות ובע"א חגיגה דף כג ד"ה לא ישא:

◆

רבינו גרשום

שאם אינו בא על חטא זה הרי הוא בא על ספק חטא אחר דהכי סבירא ליה לר' אליעזר דמביא אדם אשם תלוי בכל יום: הדם ישפך הכל והבשר ישרף שלא ע"ג המזבח שהרי אין להן תקנה: נזרק הדם ואח"כ נודע לו שלא חטא הבשר יאכל הואיל וכבר נזרק הדם: ר' יוסי אומר אפי' הדם בכוס במזרק, ונודע לו קודם שנזרק אפילו הכי זורק והבשר יאכל דכל העומד ליזרק כזורק דמי וקשיא למאן דאמר דאי בעי זריק לא אמרינן: מידי הוא טעמא. כלומר מי סברת דמשום האי טעמא דכל העומד ליזרק כזורק דמי קאמר רבי יוסי וקשיא למאן דאמר דאי בעי [זריק לא אמרינן] לאו היינו טעמא דר' יוסי [א] דכלי שרת מקדשין את הפסול: למימני ביה ראשון ושני נמי. כגון שנטמאו האוכלין בשרץ למימני ביה ראשון ושני נמי: צריד. דבר יבש של מנחות כגון סלת ולבונה כמו היה קולו עבה או צרוד בלעז רוקו מחמת שיבש הוא השופר: כי קאמרינן הכא בנותר ופרה דמטמאה משום חיבת הקדש מדרבנן קאמרינן: מה שהביא כשר. וידי נדרו לא יצא וצריך עוד להביא כמו שנדר אבל נדר מנחה זו שהיתה לפניו להביא במחבת ושינה בה פסולה: אלו להביא בכלי שרת אחד. לקמוץ מהן קומץ אחד בלבד ושינה פסולין: נתנן לכלי אחד יש להן דין ב' מנחות שנתערבו שאם יכול לקמוץ מזו בפני עצמו ומזו בפני עצמו כשרין: אבל הכא בהאומר הרי עלי ב' עשרונין דאידי ואידי במחבת או אידי ואידי במרחשת שלא שינה אלא בכלים אימא ידי נדרו נמי יצא: משום דקא פליג ביה בכלי משום הכי לא יצא: והתניא לא קידשום כלי שרת דמשמע דאפילו

[א] נראה דחסר כאן איזה תיבות.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones